

Управління культури і туризму обласної державної адміністрації

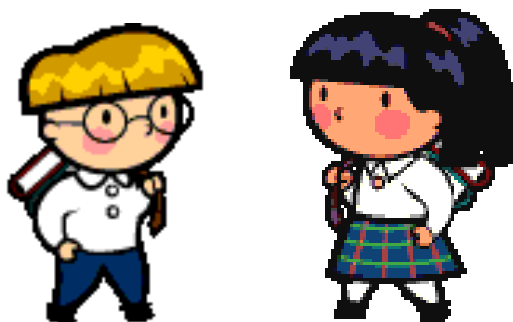
Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. А. П. Гайдара

Відділ розвитку дитячих бібліотек і маркетингу

Я іду до бібліотеки, щоб ...

підсумки обласного соціологічного дослідження

м. Кіровоград

2009

У квітні-травні 2009 року обласною бібліотекою для дітей ім. А.П.Гайдара проведено **обласне соціологічне дослідження «Я іду до бібліотеки, щоб...»**, мета якого – вивчення відношення юних користувачів до бібліотек, як до інформаційно-культурних закладів.

Опитуванням передбачалось одне анкетне питання, що винесено у заголовок дослідження, з 12 закритими варіантами відповідей 1 відкритим.

Базами дослідження були 25 бібліотек для дітей, з них, 19 районних, 5 міських, 1 сільська. У дослідженні не взяли участь Устинівська РДБ, та МДБ: Помічнянська та Світловодська (що не у складі МЦБС).

Об'єктами дослідження стали користувачі бібліотек учні 6, 7, 8, 9-х класів. Кількість респондентів у дослідженні складала 10 % від загальної кількості кожної вікової групи. У дослідженні взяли участь 831 респондент. За статтю: 521 дівчинка і 310 хлопчиків. Серед них, учні 6-7-х класів – 460 осіб (286 дівчаток, 174 хлопчика) та учні 8-9-х класів – 371 особа (235 дівчат, 136 хлопців).

Очікуванні результати: впровадження різноманітних заходів для більш якісного обслуговування користувачів та покращення іміджу бібліотек.

Висновки

Дані результатів дослідження, у черговий раз, переконують, що основна причина звернень користувачів до дитячих бібліотек усіх рівнів – вимоги шкільної програми. Про це засвідчили понад 80 % опитаних. Саме місцеві бібліотеки для дітей здійснюють посилене загальне інформаційне забезпечення читачів та виконання ними шкільних завдань (реферати, творчі роботи тощо), на що вказали майже 65 % учнів 6-7-х класів і 74 % учнів 8-9-х класів.

Наступний блок варіантів відповідей №№ 3, 4, 5, 6, 7, заповнених респондентами, як видно з *Діаграми*, вирізняється несподіваною логікою: вибрати цікаву книгу собі і рідним і, таким чином, розширити коло знань; побувати на бібліотечному заході і почитати в тиші читальної зали улюблену книгу, журнал, газету, а вже потім, на завершення, порадитись (поспілкуватись) з бібліотекарем. При чому, як виявилось, останнього потребують найбільше міські учні 8-9 класів – 50,7 %, що говорить, про підліткові ознаки шукання позитиву. Потрібно віддати належне бібліотечним працівникам, які добре виконують роль, треба розуміти, хороших психологів.

Слід зазначити, що не залежно від віку та місця проживання юних респондентів варіанти їхніх відповідей у відсотковому відношенні мають невелику різницю: від 0,3 % до 8,8 %. Виняток складають відповіді: № 6 «почитати в тиші читальної зали улюблену книгу, журнал, газету», № 7 «порадитись з бібліотекарем», № 9 «поспілкуватися з друзями», між якими різниця становить від 9,4 % до 22 %. При чому, як в одній віковій групі, так і в іншій. Стосовно варіанту відповіді № 13 «дописати своє», слід відмітити, що найактивнішими дописувачами виявились учні 6-7-х класів, читачів РДБ – 2,7 %.

Вартий уваги й той факт, що, у середньому, 30 % усіх респондентів виявляють бажання знайти інформацію за своїми захопленнями, поспілкуватися з друзями, відвідати бібліотечні центри спілкування (гуртки, клуби, інше). Ці відповіді респондентів «виграють», майже вдвічі, у порівнянні з відповідями щодо роботи в Інтернеті та за комп'ютером, навіть, якщо врахувати дописи. І це, мабуть, не лише тому, що в багатьох бібліотеках відсутні сучасні інформаційні технології. Скоріше, це пошук релаксації з боку користувачів.

* Юні користувачі більше хотіли б дізнатися про:

а) те, що нас оточує;

б) щось цікаве взагалі;

в) про життя м. Світловодськ (тричі).

Також, у них такі бажання: провести час у спокої; познайомитись з новими книгами; спостерігати за рибками.

** Стати кращим розповідачем, другом, порадником.

*** Познайомитись з новою літературою (двічі);

працювати з довідковою літературою.

**** Провести час з користю.

Слід відмітити, що у графі „інше” 4 респонденти (по 2 учні 6-7-х, 8-9-х класів) написали, що з задоволенням працювали б за комп'ютером та по 3 респонденти в Інтернеті, якби такі послуги надавала бібліотека.

**Діаграма „Сприймання користувачами бібліотечного закладу
як джерела отримання інформації”**

анкетне питання Я іду до бібліотеки, щоб:		відповіді 460 респондентів учнів 6-7 класів						відповіді 371 респондента учнів 8-9 класів					
		по РДБ 292 учнів		по М(С)ДБ 168 учнів		усього		по РДБ 237 учнів		по М(С)ДБ 134 учня		усього	
Розподіл відповідей по наростаючій		кількість	%	кількість	%	кількість	%	кількість	%	кількість	%	кількість	%
		рес-пон-ден-тів		рес-пон-ден-тів		рес-пон-ден-тів		рес-пон-ден-тів		рес-пон-ден-тів		рес-пон-ден-тів	
1	взяти літературу за шкільною програмою	239	81,8	132	78,5	371	80,6	191	80,6	110	82	301	81,1
2	написати реферат, творчу роботу	192	65,7	107	63,6	299	65,0	174	73,4	100	74,6	274	73,8
3	вибрати цікаву книжку собі і рідним	181	61,9	103	61,3	284	61,7	136	57,3	75	55,9	211	56,8
4	розширити коло своїх знань	186	63,6	83	60,1	269	58,4	158	66,6	82	61,2	240	64,6
5	побувати на бібліотечному заході	130	44,5	67	39,8	197	42,8	98	41,3	63	47	161	43,3
6	почитати в тиші улюблену книгу, журнал, газету	124	42,4	61	36,3	185	40,2	96	40,5	39	29,1	135	36,3
7	порадитись з бібліотекарем	94	32,1	78	46,4	172	37,4	68	28,7	68	50,7	136	36,6
8	знайти інформацію за своїм хобі	110	37,6	58	34,5	168	36,5	93	39,2	40	29,8	133	35,6
9	поспілкуватися з друзями	69	23,6	59	35,1	128	27,8	51	21,5	47	35,0	98	26,4
10	відвідати засідання бібліогуртка, клубу тощо	70	23,9	43	25,5	113	24,5	58	24,4	32	23,8	90	24,2
11	пошукати потрібне за допомогою Інтернету	19	6,5	21	12,5	40	8,7	28	11,8	21	15,6	49	13,2
12	працювати за комп'ютером	11	3,7	21	12,5	32	7,0	15	6,3	21	15,6	36	9,7
13	інше	*		**				***		****			
		8	2,7	3	1,7	12	2,6	3	1,2	1	0,7	4	1,7

Рекомендації

Отже, на фоні вищевикладеного, у бібліотечних дитячих закладах, вкрай важливо, робити акцент на просування будь-якої широкої, корисної інформації до користувачів усіх вікових категорій. Задля цього запроваджувати як індивідуальні, так і масові заходи, різноманітні за організацією, формою і наданням інформації (наочної, віртуальної) та різноманітною тематикою (не обмежуватись вимогами шкільної програми). Заходи мають виконуватись якісно, насичено та яскраво щодо подачі матеріалу, з обов'язковим залученням користувачів, як активних, так і пасивних.

Самі читачі підказують нам підтримувати (чи то створити, або модернізувати) захисні, можна додати, інтелектуально здорові умови у дитячій бібліотеці. У цьому сенсі найважливішим є психологічний комфорт, до якого прагнуть усі діти. І тут варто бібліотекарям підтримувати і поширювати контакти з соціальними психологами, у яких навчатися і з якими проводити неординарні циклічні заходи.

Судячи з активної позиції респондентів в анкетному опитуванні, необхідно постійно включати (або, у разі потреби, здійснювати корегування) до планів роботи дитячих бібліотек дослідження (локальні, районні, міські) щодо вивчення думки різних категорій бібліотечних відвідувачів з метою якомога їх більшого охоплення. І це, безперечно, має спрацювати на позитивні результати, як читачів, так і бібліотек.

Відповідальна за випуск

Таїсія Манжула

директор обласної бібліотеки для дітей ім. А.П.Гайдара

Упорядкування матеріалів,

складання діаграм,

списків літератури

Лариса Босюк

провідний методист

Редакція матеріалу

Олена Ліпей

заступник директора з наукової роботи

Ніна Расторгуєва

завідувачка відділом розвитку дитячих бібліотек і маркетингу